

Pelastuslain uudistamishanke

Asettaminen

Sisäministeriö on tänään asettanut pelastuslain (379/2011) uudistamishankkeen.

Toimikausi

1.9.2021-30.9.2022

Tausta

Pelastustoimen järjestämisen siirtäminen hyvinvointialueiden vastuulle vuoden 2023 alusta lukien ja siihen liittyvä pelastustoimen järjestämislaki ja pelastuslain muutokset

Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 241/2020 vp.) annettiin 8.12.2020. Esitys pelastustoimen järjestämislaki on annettu osana sosiaali- ja terveysministeriön esittelyvastuulla olevaa HE 241/2020 vp. Eduskunta hyväksyi lakiesitykset 23.6.2021 ja ne tulevat voimaan porrastetusti.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta 616/2021 (voimaantulolaki) tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021.

Voimaantulolain 1 §:n 1 momentin mukaan laki hyvinvointialueesta (611/2021) tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021.

Voimaantulolain 1 §:n 4 momentin mukaan pelastustoimen järjestämisestä annettu laki (613/2021) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Lain 8 ja 9 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2022 siten, että mainituissa säännöksissä tarkoitetut pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet on vahvistettava ja pelastustoimen neuvottelukunta on asetettava vuoden 2023 alusta alkavalle toimikaudelle viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022. Lain 10 § tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2022 siten, että säännöksessä tarkoitetut ensimmäiset neuvottelut on käytävä vuoden 2022 loppuun mennessä. Lain 11 § tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2022. Lain 6 §:n mukaiset ensimmäiset palvelutasopäätökset tulee tehdä viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2023. Ennen ensimmäisen palvelutasopäätöksen tekemistä noudatetaan pelastuslain (379/2011) nojalla tehtyjä kyseistä aluetta koskeneita alueen pelastustoimen palvelutasopäätöksiä.

Voimaantulolain 1 § 5 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annettu laki (615/2021) tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Hyvinvointialueuudistukseen ja se lainsäädäntöpakettiin liittyen eduskunnalle on annettu uudistukseen liittyen muun muassa pelastuslain ns. teknisiä uudistuksia koskeva esitys 15.4.2021 (HE 56/2021 vp) osana ns. SOTE100 lainsäädäntöpakettia ja pelastuslain muutokset saatetaan voimaan edellä mainitun lainsäädäntöpakettin kanssa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Muut käynnissä olevat pelastuslain uudistamishankkeet

Sisäministeriön pelastusosastolla on käynnissä pelastuslain 40 §:n ja 48 §:n muutoshanke, jonka tavoitteena on, että pelastuslakiin tehdään muutoksia muun muassa BSS-direktiivin 97 artiklan johdosta sekä ulkoisten pelastussuunnitelmien täsmentämiseksi. BSS-direktiivin 97 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta luoda järjestelmä säteilyvaaratilanteiden hallintaa varten. Lisäksi pelastuslaki ja sisäministeriön asetus ulkoisista pelastussuunnitelmista täsmennetään yhtäaikaaisesti Vaarallisten aineiden kuljetusta (VAK) koskevan lainsäädännön kokonaisuudistuksen kanssa. Hankkeen aikataulu on 1.1.2021-31.12.2021 ja tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle viikolla 50 syysistuntokaudella 2021.

Pelastuslain uudistamisen esiselvityshanke

Pelastuslain uudistamisen esiselvityshanke asetettiin 3.2.2020 ja valmistelu toteutettiin työryhmätyönä neljässä jaostossa, joiden arviomuistiot valmistuivat 31.3.2021. Esiselvityshankkeen tavoitteena oli laatia hallitusohjelman mukainen kokonaisvaltainen selvitys pelastuslain uudistamiseksi. Jaostojen muistiot olivat lausuntokierroksella 4-5/2021.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on uudistaa pelastuslaki ottaen huomioon pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen jaostojen arviomuistiot sekä niistä saadut lausunnot. Tällä hallituskaudella on tarkoitus toteuttaa kiireelliset ja välttämättömät muutokset pelastuslakiin. Pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeessa ja niistä saaduissa lausunnoissa esille tuodut perusteellisempaa lainvalmistelua ja säädösmuutosten vaikutusarviointia edellyttävät muutokset pelastuslakiin suunnitellaan toteutettavaksi seuraavalla hallituskaudella.

Tehtävä

Hankkeen tehtävänä on valmistella pelastuslakiin kiireelliset ja välttämättömät muutokset valmistelujaostojen työsuunnitelmien pohjalta.

Organisointi

Pelastuslain uudistamista varten asetetaan **hankeorganisaatio** seuraavasti:

Hankkeen **ohjausryhmänä** toimii pelastusosaston johtoryhmä. Ohjausryhmä käsittelee jaostojen työsuunnitelmat, jonka jälkeen pelastusylijohtaja linjaa valmistelun tarkemman sisällön. Pelastusylijohtaja päättää tarvittavista jaostojen vastuunjaon muutoksista ja tarkennuksista.

Hankkeen **seurantaryhmänä** toimii sisäministeriön pelastusosaston aikaisemmin asettama pelastustoimen ja siviilivalmiuden johtajakokous.

Hanketta varten asetetaan **työryhmä** ja sille **jaostot** tässä päätöksessä jäljempänä ilmenevän mukaisesti.

Jaostojen tehtävänä on valmistella tarvittavat muutosehdotukset pelastuslain pykäliin perusteluineen ja vaikutusarvioineen pelastusylijohtajan hyväksymän jaoston työsuunnitelman mukaisesti. Jaostojen sisältökysymysten vastuuvastuun valmistelijat esittelevät jaoston työsuunnitelmat ohjausryhmässä **29.10.2021 mennessä**. Jaostot toteuttavat osana työtään tarvittavat sidosryhmäkuulemiset ja muun tarvittavan valmistelu yhteistyön pelastustoimen sidosryhmien ja yhteistyökumppanien kanssa.

Työryhmä tehtävänä on käsitellä jaostojen pykäläehdotukset työn edetessä sekä yhteen sovittaa jaostojen valmistelua sekä esittää jaostoille asiantuntijanäkemyksiä otettavaksi soveltuvin osin huomioon valmistelussa.

Hankkeen **päävalmistelijaksi** määrätään **hallitusneuvos Ilpo Helismaa**, joka osallistuu kaikkien jaostojen valmistelutyöhön tarpeen mukaan.

Jaostojen työn valmistuttua hankkeen päävalmistelija kokoaa hallituksen esitysluonnoksen pelastuslain muuttamisesta, joka lähetetään lausuntokierrokselle hankkeen ohjausryhmäkäsittelyn jälkeen. Lausuntokierroksen jälkeen päävalmistelija valmistelee yhteistyössä työryhmän ja jaostojen kanssa hallituksen esityksen annettavaksi eduskunnalle.

Työryhmä

Puheenjohtaja

Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, sisäministeriö, pelastusosasto

Jäsenet

Sisäministeriö

Pelastusosaston yksiköiden päälliköt

Jaostojen sisältökysymysten vastuuvuvalmistelijat

Jaostojen säädöstekniset valmistelijat

Aluehallintovirastot

Pelastusylitarkastaja Ilkka Heinonen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastuslaitokset

Pelastusjohtaja Markus Aarto, Lapin pelastuslaitos

Pelastusjohtaja Seppo Lokka, Etelä-Savon pelastuslaitos

Suomen Palopäälystöliitto

Puheenjohtaja Veli-Pekka Ihamäki

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry

Edunvalvontajohtaja Pasi Jaakkola

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö

Toimitusjohtaja Marko Hasari

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry

Hallituksen jäsen Silvio Hjelt

Ympäristöministeriö

Hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen

Työryhmän sihteeri

Erityisasiantuntija Tanja Ulvinen

Työryhmän alaiset valmistelujaostot

Yleiset säännökset (1. jaosto)

Valmistellaan tarvittavat muutokset pelastuslain 1 lukuun (yleiset säännökset), 2 lukuun (yleiset velvollisuudet), 8 lukuun (pelastustoimen koulutus ja kelpoisuusvaatimukset), 13 lukuun (salassapitovelvollisuus, tiedonsaantioikeus ja henkilökisterit), 14 lukuun (pelastustoimen rahoitus, maksut, palkkiot ja korvaukset), 15 lukuun (muutoksenhaku, pakkokeinot ja rangaistukset ja 16 lukuun (erinäiset säännökset).

Sisältökysymysten vastuuvuvalmistelija ja säädöstekninen valmistelija

Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, sisäministeriö

Muut valmistelijat

Sisäministeriö

Pelastusylitarkastaja Mirva Kahlos

Aluehallintovirastot

Pelastusylitarkastaja Ilkka Heinonen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastuslaitokset

Talousasiantuntija Peter Dahlström, Pohjanmaan pelastuslaitos

Onnettomuuksien ehkäisyä ja valvontaa koskeva sääntely (2. jaosto)

Valmistellaan tarvittavat muutokset pelastuslain 3 lukuun (toiminnanharjoittajan sekä rakennuksen omistajan ja haltijan velvollisuudet) pois lukien öljyntorjuntaa koskeva torjuntavalmiuden sääntely, 9 lukuun (nuohouspalvelut), 12 lukuun (pelastustoimen valvontatehtävät) sekä 6 lukuun onnettomuuksien ehkäisyä koskevien säännösten osalta.

Sisältökysymysten vastuuvalmistelija

Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi, sisäministeriö

Säädöstekninen valmistelija

Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons, sisäministeriö

Muut valmistelijat:

Sisäministeriö

Yli-insinööri Jaana Rajakko

Aluehallintovirastot

Pelastusylitarkastaja Mira Leinonen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastuslaitokset

Riskienhallintapäällikkö Tomi Pursiainen, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Ympäristöministeriö

Rakennusneuvos Jorma Jantunen

Pelastustoimintaa koskeva sääntely (3. jaosto)

Valmistellaan tarvittavat muutokset pelastuslain 4 lukuun (vastuu pelastustoimen tehtävistä), 5 lukuun (pelastustoiminta ja eräät siihen liittyvät tehtävät), 6 lukuun (yhteistoiminta pelastustoimen tehtävissä) ja 7 lukuun (pelastustoimen vapaaehtoistoiminta) sekä 3 lukuun siltä osin kuin kyse on öljyntorjuntaa koskevasta torjuntavalmiuden sääntelystä.

Sisältökysymysten vastuuvalmistelija

Johtaja Pasi Rynnänen, sisäministeriö

Säädöstekninen valmistelija

Johtava asiantuntija Linda Viitala, sisäministeriö

Muut valmistelijat:

Sisäministeriö

Pelastusylitarkastaja Rami Ruuska

Pelastusylitarkastaja Jari Lepistö

Erityisasiantuntija Pekka Tiainen

Aluehallintovirastot

Pelastusylitarkastaja Sampsa Lintunen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastuslaitokset

Pelastuspäällikkö Ilkka Eskelinen, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Pelastuspäällikkö Mika Haverinen, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos

Ympäristöministeriö

Hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen

Väestönsuojelua ja väestönsuojia koskeva sääntely (4. jaosto)

Valmistellaan tarvittavat muutokset pelastuslain 10 lukuun (väestönsuojeluun varautuminen ja väestönsuojelukoulutus) ja 11 lukuun (väestönsuojat).

Sisältökysymysten vastuuvalmistelija

Erityisasiantuntija Alpo Nikula, sisäministeriö

Säädöstekninen valmistelija

Johtava asiantuntija Linda Viitala, sisäministeriö

Muut valmistelijat*Sisäministeriö*

Erityisasiantuntija Jarkko Häyrinen

Erityisasiantuntija Mikko Hiltunen

Aluehallintovirastot

Pelastusylitarkastaja Sampsa Lintunen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastuslaitokset

Johtava väestönsuojelusuunnittelija Petri Parviainen, Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Tasa-arvolain (609/1986) huomioon ottaminen kokoonpanossa

Jäsenesityspyynnössä muistutettiin jäsenesityksiä tekeviä tahoja tasa-arvolain 4 a §:n sukupuolijakaumaa koskevasta vaatimuksesta.

Hankkeen organisoinnissa ja kokoonpanossa ei ole voitu noudattaa mainittua tavoitetta jäsenistön sukupuolijakautumaksi, koska hankkeen valmistelijat on määritelty virkatehtävien ja siihen liittyvän asiantuntemuksen perusteella.

Kustannukset ja rahoitus

Seurantaryhmän, työryhmän ja valmistelujaostojen jäsenet tekevät työnsä ilman erillistä korvausta.

Hankkeen ylimääräiset kustannukset maksetaan määrärahojen puitteissa pelastushallinnon toimintamenot momentilta.

Pelastusylijohtaja

Kimmo Kohvakka

Erityisasiantuntija

Anni Pöyry

Jakelu	Asetusten valmisteluun osallistuvat virkamiehet Aluehallintovirastot Nuohousalan Keskusliitto ry Pelastuslaitokset Suomen Palopäälystöliitto Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry Ympäristöministeriö
Tiedoksi	Sisäministeri Maria Ohisalo Kansliapäällikkö Kirsi Pimiä Valtiosihteeri Akseli Koskela Erityisavustaja Sami Kerman Sisäministeriön osastot ja yksiköt